

Quickscan natuurwaardenonderzoek Hannekerveld, Losser

Colofon

Quickscan natuurwaardenonderzoek Hannekerveld, Losser

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel

Opdrachtgever:
Lycens, Oldenzaal

Projectnummer en versie: 18, versie 1.0		Status: definitief
Projectleider: Ing. P.Leemreise	Veldmedewerker(s): Ing. P.Leemreise	Rapportdatum: 21 maart 2011
Ligging projectgebied: Bookholtlaan, Losser (Ov.)	Amersfoortcoördinaten: 266.2-477.2	

Correspondentieadres:
Postbus 206
7480 AE Haaksbergen
info@natuurbankoverijssel.nl



Samenvatting

Aan de Bookholtlaan in Losser ligt sportpark Hannekerveld. De gemeente Losser is voornemens om op deze locatie een atletiekbaan aan te leggen. De atletiekbaan past niet binnen de huidige begrenzing van het sportpark waardoor een kleine uitbreiding noodzakelijk is. Om deze uitbreiding mogelijk te maken dient het bestemmingsplan aangepast te worden. Om te kunnen bepalen of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening wordt onder andere onderzocht of de ontwikkeling mogelijk is binnen de wettelijke kaders van de Flora- en faunawet (verder Ff-wet genoemd). Hiervoor is een onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied. Deze rapportage vormt de verslaglegging van dat onderzoek. Tevens is onderzocht of de voorgenomen ingreep negatieve gevolgen heeft voor eventuele beschermde natuurgebieden.

Voorafgaand aan het veldonderzoek is op basis van bureauonderzoek een analyse gemaakt van de potentiële biotopen en mogelijk aanwezige beschermde soorten. Op basis van deze analyse is besloten dat een éénmalig terreinbezoek in maart voldoende bruikbare informatie kan opleveren om de natuurwaarden in het plangebied vast te stellen. Daartoe is het plangebied eenmaal bezocht op 15 maart 2011 om vast te stellen welke biotopen en beschermde planten & dieren aanwezig zijn of zeer waarschijnlijk aanwezig zijn. Op basis van de bevindingen zal worden beoordeeld of specifiek vervolgonderzoek noodzakelijk wordt geacht.

Het plangebied is volledig onderzocht. Er zijn geen beschermde planten- en diersoorten aangetroffen in het plangebied. Er hoeft geen vervolg onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing of verklaring van geen bedenking aangevraagd te worden. Het plangebied ligt dicht bij het Natura2000-gebied 'Dinkelland'. Realisatie van voorgenomen initiatief heeft geen direct- of indirect negatief effect op de instandhoudingsdoelen voor het Natura2000-gebied.

1. Inleiding

Aan de Bookholtlaan in Losser ligt sportpark Hannekerveld. De gemeente Losser is voornemens om op deze locatie een atletiekbaan aan te leggen. De atletiekbaan past niet binnen de huidige begrenzing van het sportpark waardoor een kleine uitbreiding noodzakelijk is. Om deze uitbreiding mogelijk te maken dient het bestemmingsplan aangepast te worden. Om te kunnen bepalen of er sprake is van een goede ruimtelijke ordening wordt onder andere onderzocht of de ontwikkeling mogelijk is binnen de wettelijke kaders van de Ff-wet genoemd). Hiervoor is een onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van beschermde dier- en plantensoorten in het plangebied. Deze rapportage vormt de verslaglegging van dat onderzoek. Tevens is onderzocht of de voorgenomen ingreep negatieve gevolgen heeft voor eventuele beschermde natuurgebieden.

In het kader van de Ff-wet dient er een toetsing plaats te vinden op het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten, alsmede nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten die door de realisatie van de voorgenomen activiteiten in de knel komen. Het plangebied is eenmaal bezocht op 15 maart 2011 om vast te stellen of beschermde planten en dieren, nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde diersoorten aanwezig zijn of dat deze zeer waarschijnlijk aanwezig zijn zodat eventueel vervolgonderzoek noodzakelijk is.

Naast soortbescherming is ook gekeken naar het effect dat voorgenomen initiatief heeft op beschermde natuurgebieden (zoals beschermde Natuurmonumenten, Natura2000-gebieden en wetlands).

2. Situering van het plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Bookholtlaan in Losser. Het plangebied ligt aan de rand van het dorp Losser. Aan de noord- en oostzijde gaat het plangebied over in agrarisch cultuurlandschap.



Afbeelding 1. Detailopname van het plangebied. Het onderzochte gebied wordt met de witte contour aangeduid.

3. Beschrijving van het plangebied

3.1 algemeen

Het plangebied bestaat uit enkele sportvelden, omzoomd door een smalle groenstrook. Aan de noordzijde van het plangebied ligt een jong gemengd bos van ca 0,5 ha. In het plangebied liggen momenteel zeven voetbalvelden, een tribune, een clubgebouw en de opslagplaats van een hovenier. Enkele velden worden omzoomd door loofhoutsingels, beheerd als hakhout met overstaanders. De beplanting op en rondom de velden is ca 25 jaar oud. Het opgaande bosje aan de noordzijde bestaat uit natuurlijke opslag met zomereik, berk, lijsterbes en grove den. Struik- en kruidlaag ontbreken nagenoeg.

De sportvelden worden intensief gebruikt t.b.v. de voetbalsport. Inrichting en beheer zijn volledig afgestemd op deze functie. De sportvelden zijn ingezaaid met speelgras. Het is een homogene en soortenarme grasmatt.

In het plangebied kunnen de volgende ecotopen onderscheiden worden:

- Gebouwen;
- Erfverharding/parkeerplaats;
- Opgaande beplanting (hakhoutsingels & bosje);

- Sportvelden.

3.2 voorgenomen activiteiten

Er zijn concrete plannen om in de noordoosthoek van het plangebied een atletiekbaan aan te leggen. Deze past niet binnen de huidige begrenzing van het sportcomplex, waardoor deze aan de noord- en oostzijde iets uitgebreid dient te worden. Om de aanleg mogelijk te maken moeten een aantal hakhoutsingels met overstaanders geveld worden.



Afb. 2 (links) en 3 (rechts). Verbeelding van de nieuw aan te leggen atletiekbaan op sportpark Hannekerveld (links). Op de rechtse afbeelding wordt de huidige situatie weergegeven.

3.3 Effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of -nesten

Om de atletiekbaan te realiseren dient er beplanting verwijderd te worden. Vervolgens wordt er een atletiekbaan gebouwd. Hierbij onderscheiden we de volgende invloeden:

Tijdelijke invloeden:

- Geluid bij sloop- en grondwerken
- Licht tijdens de sloop- en bouwfase
- Trillingen tijdens sloop- en bouwwerkzaamheden
- (bronbemaling t.b.v. de bouw)

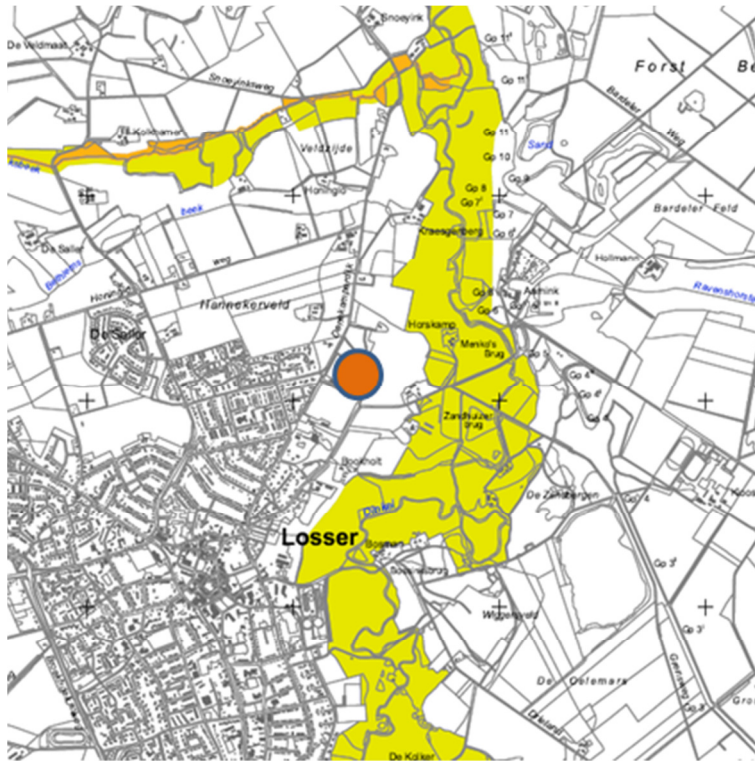
Permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of verblijfplaatsen en/of jaarrond beschermde nesten
- Aantasting van de kwaliteit van het leefgebied van beschermde soorten

4. Gebiedsbescherming

4.1. Natura2000

Enkele honderden meters ten oosten van het plangebied ligt het Natura2000-gebied 'Dinkelland'. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het plangebied t.o.v. dit gebied weergegeven.



Afb. 4. Ligging van het Natura2000-gebied 'Dinkelland' (gele arcering) en het plangebied (oranje stip).

4.1.1 Voor Natura2000-gebied 'Dinkelland' zijn de volgende instandhoudingsdoelen vastgesteld

H3130 Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot het Littorelletalia uniflorae en/of Isoëto-Nanojuncetea. Doel: Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitattype zwakgebufferde vennen komt voor in laagten in de schraallandbegroeiingen (Punthuizen) en in verschillende – deels recent herstellde – vennen (Stroothuizen). Door de oppervlakte levert het gebied een zeer grote bijdrage aan het landelijke doel voor het habitattype. In Punthuizen is het type op een plek in kwaliteit te verbeteren, doordat het plaatselijk verruigd is met hennegras, maar op een andere locatie weet deze 'pionierbegroeiing' al decennia lang stand te houden. In Stroothuizen is het habitattype zwakgebufferde vennen in goede kwaliteit aanwezig. De meest natte vormen van dit habitattype behoeven verbetering van de kwaliteit.

H4010 Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix. Doel; Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige heiden, hogere zandgronden (subtype A).

Toelichting Het habitatype vochtige heiden, hogere zandgronden (subtype A) wordt aangetroffen in de heideterreintjes Punthuizen, Stroothuizen en Beuninger Achterveld. Het type maakt onderdeel uit van de gradiënt van dekzandruggen naar laagtes. Het habitatype is plaatselijk goed ontwikkeld (Stroothuizen), maar bevat op andere locaties veel pijpenstrootje (Beuninger Achterveld).

H4030 Droge Europese heide. Doel; Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit.

Toelichting Het habitatype droge heiden wordt aangetroffen op dekzandruggen in de heideterreintjes Punthuizen, Stroothuizen en Beuninger Achterveld. Een lage vegetatiestructuur is van belang voor behoud en ontwikkeling van de habitatypen H6230 heischrale graslanden en H6410 blauwgraslanden, om die reden wordt verdere uitbreiding (ten koste van naaldbos) nagestreefd.

*H6120 *Kalkminnend grasland op dorre zandbodem. Doel; Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.*

Toelichting Het habitatype stroomdalgraslanden komt in geringe oppervlakte voor op zandige oeverwallen langs de Dinkel in een vorm met onder meer steenanjer en grote tijm. De vegetatie bevindt zich vooral in het middelste deel van het rivierdal waar de Dinkel nog een vrij natuurlijke dynamiek heeft. Het habitatype, dat landelijk in een zeer ongunstige staat verkeert, kwam hier in het verleden over een veel grotere oppervlakte voor. Er zijn goede mogelijkheden voor herstel van het habitatype stroomdalgraslanden.

*H6230 *Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa). Doel; Behoud oppervlakte en kwaliteit.*

Toelichting Het habitatype heischrale graslanden komt voor als smalle gordels in de zonering van de habitatypen H6410 blauwgraslanden naar H4010 vochtige en H4030 droge heiden. Landelijk verkeert het type in een zeer ongunstige staat van instandhouding, maar in het 'Dinkelland' zijn de mogelijkheden voor uitbreiding niet voorhanden. Voor het behoud van het habitatype heischrale graslanden is het van belang dat het omgeven wordt door begroeiingen van het habitatype H4030 droge heiden.

H6410 Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige, of lemige kleibodem (Molinion caeruleae) Doel; Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit.

Toelichting Het habitatype blauwgraslanden komt in goede staat voor in Punthuizen, waar een behoudsopgave geldt voor de goede voorbeelden. Een bijzondere soort in dit habitatype is moerassmele, die hier mogelijk de grootste populatie in ons land vormt. In Stroothuizen kan het habitatype blauwgraslanden ontwikkeld worden binnen natuurontwikkelingsgebied, de eerste aanzetten hiertoe zijn reeds in gang gezet. Voor het behoud van het habitatype is het van belang dat het omgeven wordt door begroeiingen van het habitatype H4030 droge

heiden.

H7150 Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion. Doel; Behoud oppervlakte en kwaliteit.

Toelichting Het habitatype pioniervegetaties met snavelbiezen komt voor op plagplekken in begroeiingen van het habitatype H4010 vochtige heiden, maar zal voor een groot deel weer omvormen tot vochtige heiden. Voor behoud van de soortensamenstelling is het van belang her en der in het terrein pionierplekken te behouden.

*H91E0 *Bossen op alluviale grond met Alnus glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae). Doel: Behoud oppervlakte en verbetering kwaliteit vochtige alluviale bossen, beekbegeleidende bossen (subtype C).*

Toelichting Het habitatype vochtige alluviale bossen, beekbegeleidende bossen (subtype C) komt in het gebied voor langs zijbeken van de Dinkel, zoals langs de Snoeyinksbeek, en langs de Dinkel zelf (onder meer bosgebieden Hassinkbos en Hamermaten). Met name langs de Dinkel kan de kwaliteit verbeterd worden.

4.1.2 Voor Natura2000-gebied 'Dinkelland' zijn de volgende Habitatrictlijn soorten van belang

H1163 Rivierdonderpad

Doel Behoud verspreiding, behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie.

Toelichting De Dinkel met haar zijbeken vormt het belangrijkste bekenstelsel voor de rivierdonderpad in ons land. Omdat de soort juist in beken bedreigd is, is behoud van deze leefgebieden van groot belang. Belangrijke populaties komen voor in de Bethlehemsebeek, Snoeyinksbeek, Bloembeek, Elsbeek en Luttermolenbeek.

4.1.3 Toetsing

De voorgenomen ingreep kan getoetst worden op mogelijk effect op het naastgelegen Natura2000-gebied Dinkelland. Het effect wordt getoetst aan de hand van de volgende effecten:

<i>Effect:</i>	<i>beoordeling van ingreep op het gebied</i>
Oppervlakteverlies	niet van toepassing
Versnippering	n.v.t.
Verzuring	Geen effect. Er vindt geen toename plaats van activiteiten die een verzurend effect op het N2000-gebied hebben
Vermesting	Geen effect. Er vindt geen toename plaats van activiteiten die een vermestend effect op het N2000-gebied hebben
Verzoeting	n.v.t.
Verzilting	n.v.t.
Verontreiniging	Er vindt geen verontreiniging plaats
Verdroging	Geen effect. Er worden geen nieuwe sloten en/of greppels aangelegd. Ingreep heeft geen effect op de hydrologische situatie van het N2000-gebied
Vernatting	Situatie wijzigt niet t.o.v. huidige situatie
Verandering stroomsnelheid	n.v.t.
Verandering overstromingsfrequentie	n.v.t.
Verandering dynamiek substraat	n.v.t.
Verstoring door geluid	Situatie wijzigt niet t.o.v. huidige situatie
Verstoring door licht	Situatie wijzigt niet t.o.v. huidige situatie
Verstoring door trilling	Situatie wijzigt niet t.o.v. huidige situatie
Optische verstoring	Situatie wijzigt niet t.o.v. huidige situatie
Verstoring door mechanische effecten	n.v.t.
Verandering in populatiedynamiek	n.v.t.
Bewuste verandering soortensamenstelling	n.v.t.

4.1.4 Conclusie

Het aanpassen van het bestemmingsplan t.b.v. de realisatie van de atletiekbaan heeft geen direct- of indirect negatief effect op de instandhoudingsdoelen van het Natura2000-gebied 'Dinkelland', evenals het uitvoeren van voorgenomen ingreep. Een natuurbeschermingsvergunning is niet nodig.

4.2 Beschermdenatuurmonumenten

4.2.1 Algemeen

Twee kilometer ten noorden van het plangebied ligt een beschermdenatuurmonument, namelijk het oostelijk deel van Snoeyinksbeek.

4.2.2 Toetsing

Tot de beschermdewaarden van dit gebied behoren de opbouw van het beekprofiel en het beloop van de beek. Daarnaast mag de waterkwaliteit van de beek niet verslechteren.

4.2.3 Conclusie

Het beschermd natuurmonument “het oostelijk deel van Snoeyinksbeek”, ligt buiten de invloedssfeer van het plangebied. Voorgenomen ingreep heeft geen negatief effect op de vastgestelde doelstelling(en) voor dit gebied. Er hoeft geen natuurbeschermingsvergunning aangevraagd te worden.



Afb. 5. Ligging van het beschermd natuurmonument ‘Snoeyinksbeek’ (oranje contour in witte ellips) en het plangebied (oranje cirkel).

4.3 Wetlands (Wetlandconventie)

Er liggen geen wetlands binnen 25 km van het plangebied. Uitvoering van het voorgenomen initiatief heeft geen negatief effect op beschermde wetlands.

5. Toelichting Flora en faunawet

5.1 Algemeen

De Flora- en faunawet regelt (onder andere) de bescherming van kwetsbare en bedreigde inheemse planten en diersoorten. Onder de algemene verbodsbepalingen (artikelen 8 t/m 18) worden handelingen verboden die kunnen leiden tot het vernielen van beschermde inheemse planten op hun groeiplaats en beschermde inheemse dieren in hun natuurlijke leefomgeving. Zo is het onder meer verboden om beschermde inheemse planten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enige wijze van hun groeiplaats te verwijderen. Daarnaast is het verboden om inheemse beschermde diersoorten opzettelijk te verontrusten dan wel hun nesten, holen of andere voortplantingsplaatsen of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

De Ff-wet biedt onder artikel 75 de mogelijkheid tot het verkrijgen van een ontheffing van de in de artikelen 8 t/m 18 genoemde verbodsbepalingen. De genoemde vrijstellingen worden alleen verleend in zoverre er geen 'andere bevredigende oplossing bestaat en indien geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Om te bepalen of ontheffing kan worden gekregen moet aan verschillende voorwaarden worden voldaan:

- Er dient inzicht te bestaan in het voorkomen van wettelijk beschermde diersoorten in het projectgebied;
- Er dient inzicht te bestaan in de mate waarin de voorgenomen activiteiten dusdanig negatieve effecten hebben op soorten dat de 'gunstige staat van instandhouding' in het geding is.

Indien dit het geval zou zijn, dient aangegeven te worden welke mitigerende maatregelen getroffen worden om de negatieve effecten op de 'gunstige staat van instandhouding' te voorkomen. Indien de mogelijke negatieve effecten niet volledig gemitigeerd kunnen worden dient aangegeven te worden op welke wijze de effecten zullen worden gecompenseerd.

5.2 Toelichting Flora- en Faunawet, Wijzigingen artikel 75 (AMvB)

Sinds februari 2005 is een Algemene Maatregel van Bestuur van kracht worden, waarin wijzigingen inzake art.75 zijn opgenomen. De wijzigingen in deze AMvB betekenen een zekere verruiming van ontheffing en vrijstelling: niet in alle gevallen is een ontheffingsaanvraag meer nodig.

Globaal betekent dit het volgende:

Er zijn een drietal soortenlijsten waarvoor verschillende richtlijnen zijn. Deze zijn in toenemende mate van 'zwaarte':

tabel 1 : (soorten als egel, haas, bruine kikker, Zwanenbloem, Dotterbloem)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 1. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing

aangevraagd te worden. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (lichte toets).

tabel 2 : (soorten als div. orchideeën, vogels)

Voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten van tabel 2, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde 'gedragscode'. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet zelf door aanvrager worden opgesteld en worden goedgekeurd door het ministerie van LNV. Voor andere activiteiten dient wel een ontheffingsaanvraag te worden aangevraagd (uitzondering bepaalde vogelsoorten: zie 3)

tabel 3 : (echte kritische soorten bijlage IV HR/VR)

Dit is de zwaarste categorie, waarbij ook voor beheer de vrijstelling beperkt is. Voor andere activiteiten is ontheffing nodig, waarbij een uitgebreide toets dient te worden verricht (behalve het criterium 'geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' ook 'dwingende redenen van openbaar belang', mogelijkheden van alternatieven e.d.)

De procedure is vastgelegd in een stappenplan, waarin is vermeld in welke gevallen de Ff-wet niet van toepassing is, dan wel een ontheffingsaanvraag moet worden aangevraagd.

In Bijlage 1 worden de tabellen van de AMvB nader verklaard. In de brochure 'Buiten aan het werk' van het ministerie LNV is bovendien een toelichting op deze AMvB is te vinden (zie website dienst Regelingen van het Ministerie van Economische zaken, Landbouw en innovatie).

6. Soortenbescherming; het onderzoek

6.1 Methode

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het plangebied eenmalig onderzocht op het voorkomen van beschermde planten en dieren en de potentiële aanwezigheid van deze soorten (geschiktheid van het gebied voor de desbetreffende soorten). Gelet op de aard van het plangebied zijn er geen aanvullende onderzoeken uitgevoerd t.b.v. vogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers. De inventarisatie is te voet in het terrein uitgevoerd onder goede weersomstandigheden (bewolkt, ca. 5 °C, en een zwakke zuidwestenwind).

Flora en vegetatie:

Het plangebied is onderzocht op het voorkomen van beschermde planten. De onderzoeksperiode is redelijk geschikt voor floristisch onderzoek (voorjaarsbloei). Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan wel goed ingeschat worden wat de potentie van het plangebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vogels:

Het plangebied is onderzocht op het voorkomen van broedvogels, specifiek de mogelijkheid dat er zich nesten, potentiële nestlocaties, beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen in het plangebied bevinden. De onderzoeksperiode is niet geschikt om alle mogelijke broedvogels vast te stellen. De periode is wel geschikt om de aanwezigheid van Huis- en Ringmus, Bosuil vast te stellen. Het plangebied is tevens onderzocht op de aanwezigheid van oude nesten en beschermde vaste rust- en verblijfplaatsen.

Zoogdieren:

Het plangebied is onderzocht op het voorkomen van beschermde zoogdieren. Specifiek is gekeken of de groensingels en het bos ten noorden van het plangebied in gebruik zijn als vaste verblijfplaats van de Das en vleermuizen. Tevens is het plangebied beoordeeld als leefgebied voor vleermuizen. Tot het leefgebied van vleermuizen behoren vaste rust- en verblijfplaatsen, paarplaatsen, migratieroutes en foerageergebieden.

Amfibieën & reptielen

Het plangebied is eenmalig onderzocht op het voorkomen van amfibieën. De onderzoeksperiode is matig geschikt voor onderzoek naar amfibieën en reptielen. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan wel goed ingeschat worden wat de potentie van het plangebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Dagvlinders

Het plangebied is eenmalig onderzocht op het voorkomen van vlinders. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar dagvlinders. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan wel goed ingeschat worden wat de potentie van het plangebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Libellen

Het plangebied is eenmalig onderzocht op het voorkomen van libellen. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar libellen. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan wel goed ingeschat worden wat de potentie van het plangebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Kevers

Het plangebied is eenmalig onderzocht op het voorkomen van kevers. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar kevers. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan wel goed ingeschat worden wat de potentie van het plangebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vissen en kreeftachtigen

Het plangebied is eenmalig onderzocht op het voorkomen van vissen en kreeftachtigen. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar vissen en kreeftachtigen. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan wel goed ingeschat worden wat de potentie van het plangebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

6.3 Verwachting

Gelet op de landschappelijke karakteristieken, aard en omvang van het plangebied lijkt het onwaarschijnlijk dat er beschermde soorten worden aangetroffen uit de volgende groepen:

- Amfibieën;
- Reptielen ;
- Dagvlinders;
- Libellen;
- Kevers;
- Vissen en kreeftachtigen.

Mogelijk is het plangebied geschikt voor beschermde soorten uit de groepen;

- Zoogdieren (das, vleermuizen);
- Vaatplanten;
- Vogels (vogels algemeen, holenbroeders, jaarrond beschermde vogelnesten).

6.4 Resultaten

Het plangebied is goed toegankelijk. Het onderzoek is derhalve volledig uitgevoerd.

Planten

Aan de oostzijde van het plangebied zijn enkele groeiplaatsen van gewoon vogelmelk (*Ornithogalum umbellatum*) vastgesteld. In het plangebied zijn verder geen beschermde soorten aangetroffen. De inrichting en het gevoerde beheer maakt het plangebied grotendeels ongeschikte groeiplaats voor bijzondere planten.

Broedvogels

In de opgaande beplanting en in het bosje aan de noordzijde kunnen broedvogels voorkomen. Door de uitgevoerde snoeiwerkzaamheden zijn uitsluitend nog de opgaande bomen geschikt als (potentiële) nestgelegenheid voor vogels. De kruid- en struiklaag is volledig verdwenen. Er zijn in het plangebied geen sporen of andere aanwijzingen gevonden die duiden op de aanwezigheid van beschermde nesten of vaste rust- of verblijfplaatsen.

Zoogdieren; vleermuizen

Er zijn in het plangebied geen vleermuizen aangetroffen, ook zijn er geen sporen gevonden die duiden op rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen. De opgaande bomen zijn vrij jong (ca. 25 jaar oud), hierin zijn geen holen of andere (potentiële) verblijfplaatsen aangetroffen.

Zoogdieren; algemeen

Er zijn in het plangebied geen beschermde soorten waargenomen. Er zijn geen sporen van de das in het plangebied aangetroffen. In het plangebied en in de directe omgeving (150m1 rondom) zijn geen (oude) dassenburchten aangetroffen. Het plangebied behoort niet tot het vaste leefgebied van de das.

Amfibieën & reptielen

Er zijn geen reptielen aangetroffen, er is voor deze soortgroep geen geschikt leefgebied aanwezig in het plangebied. Er zijn geen amfibieën in het plangebied aangetroffen. De aanwezigheid van algemene soorten als gewone pad en bruine kikker kan niet worden uitgesloten. In het plangebied ligt een ondiepe greppel die in natte periodes water bevat. Deze greppel valt volgens verwachting vanaf begin april droog en is daardoor ongeschikt als voortplantingslocatie voor amfibieën. Andere potentiële voortplantingsbiotopen ontbreken.

Dagvlinders

Het plangebied is eenmalig onderzocht op het voorkomen van vlinders. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar dagvlinders. Er is geen geschikt leefgebied aanwezig. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan wel goed ingeschat worden wat de potentie van het plangebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Libellen

Het plangebied is eenmalig onderzocht op het voorkomen van libellen. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar libellen. Er is geen geschikt leefgebied aanwezig. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan wel goed ingeschat worden wat de potentie van het plangebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Kevers

Het plangebied is eenmalig onderzocht op het voorkomen van kevers. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar kevers. Er is geen geschikt leefgebied aanwezig. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan wel goed ingeschat worden wat de potentie van het plangebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

Vissen en kreeftachtigen

Het plangebied is eenmalig onderzocht op het voorkomen van vissen en kreeftachtigen. De onderzoeksperiode is ongeschikt voor onderzoek naar vissen en kreeftachtigen. Er is geen geschikt leefgebied aanwezig. Op basis van standplaatsfactoren en abiotische parameters kan wel goed ingeschat worden wat de potentie van het plangebied is en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen.

6.5 Toetsingskader

Voorgenomen activiteiten worden gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor het verstoren van soorten van tabel 1 is geen vrijstelling noodzakelijk, idem voor soorten van tabel 2, mits er gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Wel dient rekening gehouden te worden met jaarrond beschermde nesten en leefgebieden, alsmede met bezette vogelnesten. Soorten uit tabel 3 zijn beschermd. Voor het uitvoeren van werkzaamheden die leiden tot verstoring of het doden van soorten is een ontheffing noodzakelijk.

6.6 Samenvatting wettelijke consequenties

Flora

Gewone vogelmelk is aangetroffen aan de oostzijde van het plangebied. Deze soort staat vermeld in tabel 1. Er geldt een vrijstelling voor soorten die vermeld staan in deze tabel indien er sprake is van een ruimtelijke ontwikkeling. In dit geval is er sprake van een ruimtelijke ontwikkeling. Er zijn verder geen beschermde soorten aangetroffen. Er is géén nader onderzoek nodig. Een ontheffing of verklaring van geen bedenking is niet noodzakelijk.

(Broed)vogels

Er zijn geen broedvogels in het plangebied vastgesteld. Het terrein is redelijk ongeschikt gemaakt voor vogels om in te gaan broeden. Mogelijk gaan vogels nestelen in de opgaande bomen. Bezette nesten zijn strikt beschermd. Er kan geen ontheffing verleend worden voor het verstoren of vernielen van bezette vogelnesten. Indien de resterende opgaande beplanting gerooid wordt tijdens de broedtijd, dan is het raadzaam om deze werkzaamheden buiten de broedtijd uit te voeren. De broedtijd is grofweg de periode 15 maart–15 september. Indien dit niet mogelijk is, wordt geadviseerd om een broedvogelinspectie uit te voeren vlak voor de werkzaamheden. Dit om vast te stellen of er zich bezette nesten in de bomen bevinden. Deze inspectie dient maximaal 2 dagen voor aanvang van de werkzaamheden uitgevoerd te worden. Het verstoren of vernielen van bezette nesten is in strijd met de Ff-wet.

(Vogels zijn bijzonder mobiel en kunnen zich snel ergens vestigen. De resultaten van deze quickscan zijn van tijdelijke aard. Het is altijd mogelijk dat sommige soorten zich spontaan vestigen in het plangebied.)

Zoogdieren; vleermuizen

Om de voorgenomen ingreep te toetsen op het effect op het leefgebied van vleermuizen, dan moet onderscheid gemaakt worden in het plangebied als vaste rust- of verblijfplaats en als leefgebied.

Functionaliteit als verblijfplaats

Er zijn geen vaste rust- of verblijfplaatsen aangetroffen. Voorgenomen ingreep is niet in strijd met de Ff-wet. Gelet op de leeftijd van de opgaande bomen wordt geen vervolgonderzoek geadviseerd; een ontheffing is niet noodzakelijk.

Functionaliteit als leefgebied

Het plangebied ligt aan de rand van de bebouwde kom van Losser. Het plangebied wordt aan de westzijde begrenst door de Bookholtlaan. Langs deze weg staan zomereiken als laanbeplanting. Het verwijderen van hakhoutsingels met overstaanders in het plangebied en aan de oostzijde van het plangebied tast de functionaliteit van het plangebied als corridor niet aan. Er zijn andere corridors beschikbaar. Het feitelijke gebruik en de inrichting, wijzigt nauwelijks. Het huidige sportcomplex heeft een kunstlichtinstallatie. Een vervangende kunstlichtinstallatie rondom de atletiekbaan leidt niet tot een aantasting van de functionaliteit van het leefgebied. Nader onderzoek naar het gebruik van het plangebied is zinvol om te kunnen bepalen of de functionaliteit verbeterd kan worden, maar wordt niet noodzakelijk geacht t.b.v. de effectbeoordeling in het kader van dit onderzoek. Er is géén nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk.

Overige soorten

Géén nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk

Soortgroep	Soorten planlocatie	Verbodsbepalingen*
Flora	Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten	Niet van toepassing
Zoogdieren	Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten	Niet van toepassing
Broedvogels tijdens broedseizoen	Geen. Geen bezette nesten vernielen/verstoren tijdens het broedseizoen (1)	Artikel 12
Broedvogels, vaste verblijfplaatsen	Niet aanwezig	Niet van toepassing
Vleermuizen; functionaliteit van het leefgebied	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Vleermuizen; vaste verblijfplaatsen	geen	Niet van toepassing
Reptielen	Niet aanwezig	Niet van toepassing
Amfibieën	Geen (aantasting van) tabel 2/3-soorten	Niet van toepassing
Vissen	Niet aanwezig	Niet van toepassing
Dagvlinders	Niet aanwezig	Niet van toepassing
Libellen	Niet aanwezig 2/3	Niet van toepassing
Overige ongewervelden	Niet aanwezig	Niet van toepassing

(1) Het broedseizoen verschilt per soort. Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode september– januari is de kans op verstoring van vogelnesten minimaal.

* Toelichting verbodsbepalingen tabel:

Artikel 2: Zorgplicht en Zorgvuldig handelen ten aanzien van alle plant- en diersoorten, al dan niet beschermd

Artikel 8: Verbod: plukken, uitsteken, vernielen, beschadigen of verwijderen van beschermde planten

Artikel 9: Verbod: opsporen, vangen, bemachtigen, doden, verwonden van beschermde dieren

Artikel 10: Verbod: opzettelijk verontrusten van beschermde dieren

Artikel 11: Verbod: wegnemen, verstoren, aantasten van verblijfplaatsen en voortplantingsplaatsen

Artikel 12: Verbod: zoeken, rapen, beschadigen, vernielen of uit nesten nemen van eieren

Artikel 13: Verbod: onder zich hebben van beschermde planten, dieren, eieren of producten hiervan

Tabel 1. Aangetroffen of verwachte beschermde soorten (Ff-wet tabel 2 of 3) die mogelijk geschaad worden

6.6 Historische gegevens

Van het plangebied zijn geen historische gegevens bekend.

7. CONCLUSIES

Vanuit de Ff-wet zijn er geen belemmeringen voor het aanpassen van het bestemmingsplan en het uitvoeren van noodzakelijke werkzaamheden. De opgaande bomen in het plangebied zijn in potentie geschikt voor vogels om in te nestelen. Velling van deze bomen dient bij voorkeur buiten de broedtijd van vogels plaats te vinden. Indien er tijdens het broedseizoen bomen geveld worden, wordt geadviseerd om vlak voor aanvang van de werkzaamheden een broedvogelinspectieronde uit te voeren om vast te stellen of er zich bezette vogelnesten in de te vellen beplanting bevinden. Deze inspectie dient uiterlijk twee dagen voor aanvang van de velling uitgevoerd te worden. Initiatiefnemer mag door het nemen van maatregelen voorkomen dat vogels gaan nestelen in het plangebied.

Er zijn geen beschermde planten of dieren in het plangebied vastgesteld. Er wordt geen nader onderzoek noodzakelijk geacht. Voor het (her)bestemmen van het plangebied en voor het uitvoeren van voorgenomen werkzaamheden hoeft geen ontheffingen of verklaring van geen bedenking te worden aangevraagd.

De onderzoeksresultaten komen grotendeels overeen met de verwachting die voorafgaand aan het veldonderzoek op basis van bronnenonderzoek en een landschappelijke analyse is opgesteld.

Bijlagen:

Bijlage 1. Wettelijk kader

Bijlage 2. Toelichting AMvB (tabel 1,2,3)

Bijlage 2. De natuurkalender

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 1

Wettelijk kader

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze wet beschermt planten en dieren tegen negatieve invloeden en bevat hiervoor diverse concrete verbodsbepalingen:

- beschermde inheemse dieren mogen niet verstoord, gevangen of gedood worden;
- beschermde inheemse plantensoorten mogen niet vernield, beschadigd of ontworteld worden;
- nesten, rustplaatsen en voortplantingsplaatsen van beschermde soorten mogen niet verstoord of vernield worden.

De Flora- en faunawet kent drie verschillende beschermingsregimes. Hiertoe zijn de beschermde planten en dieren onderverdeeld in drie categorieën, elke categorie kent een eigen beoordelingstoets voor ontheffingverlening (zie tabel 1).

Beschermde flora en fauna	Zonder gedragscode	Met gedragscode
Algemene soorten (tabel 1 Ff-wet)	Algemene vrijstelling	Algemene vrijstelling
Overige soorten (tabel 2 Ff-wet)	Lichte toets	Vrijstelling
Streng beschermde soorten	Uitgebreide toets	Uitgebreide toets

Tabel 2. Beoordelingstoets voor ontheffing.

Tabel 1 maakt melding van een gedragscode. In een gedragscode is opgenomen hoe werkzaamheden worden uitgevoerd zodanig dat schade aan beschermde soorten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. Wanneer bij uitvoering van de werkzaamheden gehandeld wordt volgens de gedragscode, en dit ook aangetoond kan worden, geldt een vrijstelling of lichtere toetsing (zie tabel 1). De gedragscode moet wel door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurd zijn, alvorens deze een wettelijke status heeft.

Flora- en faunawet, tabel 1: Algemene vrijstelling

Veel soorten die in de Flora- en faunawet zijn opgenomen, komen in Nederland algemeen voor. Voor verstoring van deze soorten bij uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig onderhoud, beheer of gebruik, of bij ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, geldt een algemene vrijstelling en is dus geen ontheffing nodig.

Flora- en faunawet, tabel 2: 'Lichte' toets

Wanneer soorten uit de tweede categorie negatief beïnvloed worden en niet gehandeld wordt volgens een gedragscode, geldt bij de ontheffingsaanvraag de 'lichte' toets. Hierbij moet aangetoond worden dat de werkzaamheden er niet toe mogen leiden dat het voortbestaan van de soorten in gevaar wordt gebracht. Werken volgens de Gedragscode Flora- en faunawet voor de bouw- en ontwikkelingssector geeft vrijstelling voor deze categorie van beschermde soorten. Er hoeft hiervoor geen ontheffing aangevraagd te worden. Er mag echter geen afbreuk gedaan worden aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. De populatie in het gebied mag geen gevaar lopen om uit te sterven. Hiervoor moeten maatregelen getroffen worden, die opgenomen worden in een ecologisch werkprotocol.

Flora- en faunawet, tabel 3: 'Uitgebreide' toets

Wanneer soorten uit tabel 3 voorkomen in een gebied dienen er maatregelen getroffen te worden

om behoud van de lokale populatie, bescherming van individuen en de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen te garanderen. Hiervoor dienen mitigerende en mogelijk compenserende maatregelen getroffen te worden. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Indien vaste verblijfplaatsen worden beschadigd of weggehaald of behoud van de lokale populatie dan wel bescherming van de aanwezige individuen niet kan voldoende worden gegarandeerd, dienen compenserende maatregelen te worden uitgevoerd én dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen. Voor deze soorten geldt echter dat alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang genoemd in de Habitatrichtlijn of Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantsoorten.

Dat zijn voor Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid en openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten en voor Bijlage 1:

AMvB-soorten:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid en openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Vogels

Alle vogels in Nederland zijn streng beschermd. Werkzaamheden of gebruik van ruimte waarbij vogels gedood of verontrust, of waardoor hun nesten of vaste rust- en verblijfplaatsen worden verstoord, zijn verboden. Voor vogels geldt dat er alleen ontheffing wordt verleend op grond van een wettelijk belang zoals vermeld in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Veiligheid van het luchtverkeer;
- Volksgezondheid en openbare veiligheid.

Overtreding van de Flora- en faunawet dient voorkomen te worden door het nemen van mitigerende maatregelen. Het gaat dan om het behoud van de functionaliteit van de voortplantingsplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten. Het betreft hier de functies van het leefgebied die ervoor zorgen dat de soort succesvol kan rusten of voortplanten, bijvoorbeeld migratieroutes en foerageergebied. Om zeker te zijn of de maatregelen voldoende zijn, dienen ze vooraf beoordeeld te worden door Dienst Regelingen. Met dit besluit kan aangetoond worden dat de initiatiefnemer zich houdt aan de Flora- en faunawet. Het besluit heeft de initiatiefnemer bijvoorbeeld nodig als iemand bezwaar maakt tegen het project of vraagt om handhaving van de Flora- en faunawet.

Bescherming van vogelnesten

Tijdens werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er

een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Voor deze soorten is geen ontheffing nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen. En ook niet als maatregelen getroffen worden die voorkomen dat deze soorten zich op de bouwplaats vestigen tijdens het broedseizoen. Buiten het broedseizoen mogen nesten verplaatst of verwijderd worden, maar daar zijn uitzonderingen op.

Nesten die het hele jaar door zijn beschermd

Op de volgende categorieën gelden de verbodsbepalingen van artikel 11 van de Flora- faunawet het gehele seizoen:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.

Nesten die niet het hele jaar door zijn beschermd

Er zijn ook vogelnesten die worden aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

De soorten uit categorie 5 zijn niet gedurende het hele jaar door beschermd. Extra onderzoek is wenselijk maar niet verplicht. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Zorgplicht (art 2 Flora- en faunawet)

Naast bovenstaande verplichtingen voor beschermde soorten geldt bovendien voor alle soorten, plant en dier, de zogenaamde zorgplicht. In de zorgplicht is opgenomen dat alle planten en dieren een intrinsieke waarde hebben en onvervangbaar zijn. De zorgplicht is een fatsoenseis en houdt in dat bij menselijk handelen voldoende zorg in acht genomen wordt om in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk te beschermen.

Bijlage 2: Toelichting AMvB

Toelichting tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet. De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen (AMvB artikel 75). Vogelsoorten zijn in deze tabellen niet apart opgenomen. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). In de toelichting bij de tabellen staat aangegeven welk regime toepasselijk is voor vogelsoorten.

<p><u>Zoogdieren</u> aardmuis <i>Microtus agrestis</i> bosmuis <i>Apodemus sylvaticus</i> dwergmuis <i>Micromys minutus</i> bunzing <i>Mustela putorius</i> dwergspitsmuis <i>Sorex minutus</i> egel <i>Erinaceus europaeus</i> gewone bosspitsmuis <i>Sorex araneus</i> haas <i>Lepus europeus</i> hermelijn <i>Mustela erminea</i> huisspitsmuis <i>Crocidura russula</i> konijn <i>Oryctolagus cuniculus</i> mol <i>Talpa europea</i> ondergrondse woelmuis <i>Pitymys subterraneus</i> ree <i>Capreolus capreolus</i> rosse woelmuis <i>Clethrionomys glareolus</i> tweekleurige bosspitsmuis <i>Sorex coronatus</i> veldmuis <i>Microtus arvalis</i> vos <i>Vulpes vulpes</i> wezel <i>Mustela nivalis</i> woelrat <i>Arvicola terrestris</i> <u>Reptielen en amfibieën</u> bruine kikker <i>Rana temporaria</i> gewone pad <i>Bufo bufo</i> middelste groene kikker <i>Rana esculenta</i> kleine watersalamander <i>Triturus vulgaris</i> meerkikker <i>Rana ridibunda</i></p>	<p><u>Mieren</u> behaarde rode bosmier <i>Formica rufa</i> kale rode bosmier <i>Formica polyctena</i> stronkmier <i>Formica truncorum</i> zwartrugbosmier <i>Formica pratensis</i> <u>Slakken</u> wijngaardslak <i>Helix pomatia</i> <u>Vaatplanten</u> aardaker <i>Lathyrus tuberosus</i> akkerklokje <i>Campanula rapunculoides</i> brede wespenorchis <i>Epipactis helleborine</i> breed klokje <i>Campanula latifolia</i> dotterbloem <i>Caltha palustris</i> gewone vogelmelk <i>Ornithogalum umbellatum</i> grasklokje <i>Campanula rotundifolia</i> grote kaardenbol <i>Dipsacus fullonum</i> kleine maagdenpalm <i>Vinca minor</i> knikkende vogelmelk <i>Ornithogalum nutans</i> koningsvaren <i>Osmunda regalis</i> slanke sleutelbloem <i>Primula elatior</i> zwanebloem <i>Butomus umbellatus</i></p>
--	---

Tabel 3. Tabel 1 van de Ff-wet (Algemene soorten)

Toelichting tabel 1

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de flora- & faunawet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Tabel 2.

Toelichting tabel 2

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

<p><u>Zoogdieren</u> Damhert <i>Dama dama</i> Edelhert <i>Cervus elaphus</i> Eekhoorn <i>Sciurus vulgaris</i> Grijze zeehond <i>Halichoerus grypus</i> Grote bosmuis <i>Apodemus flavicollis</i> Steenmarter <i>Martes foina</i> Wild zwijn <i>Sus scrofa</i></p> <p><u>Reptielen en amfibieën</u> Alpenwatersalamander <i>Triturus alpestris</i> Levendbarende hagedis <i>Lacerta vivipara</i></p> <p><u>Dagvlinders</u> Moerasparelmoervlinder <i>Euphydryas aurinia</i> Vals heideblauwtje <i>Lycaeides idas</i></p> <p><u>Vissen</u> Bermpje <i>Noemacheilus barbatulus</i> Kleine modderkruiper <i>Cobitis taenia</i> Meerval <i>Silurus glanis</i> Rivierdonderpad <i>Cottus gobio</i></p> <p><u>Vaatplanten</u> Aangebrande orchis <i>Orchis ustulata</i> Aapjesorchis <i>Orchis simia</i> Beenbreek <i>Narthecium ossifragum</i> Bergklokje <i>Campanula rhomboidalis</i> Bergnachtorchis <i>Platanthera chlorantha</i> Bijenororchis <i>Ophrys apifera</i> Blaasvaren <i>Cystopteris fragilis</i> Blauwe zeedistel <i>Eryngium maritimum</i> Bleek bosvogeltje <i>Cephalanthera damasonium</i> Bokkenorchis <i>Himantoglossum hircinum</i> Brede orchis <i>Dactylorhiza majalis majalis</i> Bruinrode wespenorchis <i>Epipactis atrorubens</i> Daslook <i>Allium ursinum</i> Dennenorchis <i>Goodyera repens</i> Duitse gentiaan <i>Gentianella germanica</i> Franjgentiaan <i>Gentianella ciliata</i> Geelgroene wespenorchis <i>Epipactis muelleri</i> Gele helmbloem <i>Pseudofumaria lutea</i> Gevlekte orchis <i>Dactylorhiza maculata</i> Groene nachtorchis <i>Coeloglossum viride</i> Groensteel <i>Asplenium viride</i> Grote keverorchis <i>Listera ovata</i> Grote muggenorchis <i>Gymnadenia conopsea</i> Gulden sleutelbloem <i>Primula veris</i> Harlekijn <i>Orchis morio</i> Herfstschroeforchis <i>Spiranthes spiralis</i> Hondskruid <i>Anacamptis pyramidalis</i> Honingorchis <i>Herminium monorchis</i> Jeneverbes <i>Juniperus communis</i> Klein glaskruid <i>Parietaria judaica</i> kleine keverorchis <i>Listera cordata</i> kleine zonnedauw <i>Drosera intermedia</i> klokjesgentiaan <i>Gentiana pneumonanthe</i></p>	<p>kluwenklokje <i>Campanula glomerata</i> koraalwortel <i>Corallorhiza trifida</i> kruisbladgentiaan <i>Gentiana cruciata</i> lange ereprijs <i>Veronica longifolia</i> lange zonnedauw <i>Drosera anglica</i> mannetjesorchis <i>Orchis mascula</i> maretak <i>Viscum album</i> moeraswespenorchis <i>Epipactis palustris</i> muurbloem <i>Erysimum cheiri</i> parnassia <i>Parnassia palustris</i> pijlscheefkelk <i>Arabis hirsuto sagittata</i> poppenorchis <i>Aceras anthropophorum</i> prachtklokje <i>Campanula persicifolia</i> purperorchis <i>Orchis purpurea</i> rapunzelklokje <i>Campanula rapunculus</i> rechte driehoeksvaren <i>Gymnocarpium robertianum</i> rietorchis <i>Dactylorhiza majalis praetermissa</i> ronde zonnedauw <i>Drosera rotundifolia</i> rood bosvogeltje <i>Cephalanthera rubra</i> ruig klokje <i>Campanula trachelium</i> schubvaren <i>Ceterach officinarum</i> slanke gentiaan <i>Gentianella amarella</i> soldaatje <i>Orchis militaris</i> spaanse ruiter <i>Cirsium dissectum</i> steenanjer <i>Dianthus deltoides</i> steenbreekvaren <i>Asplenium trichomanes</i> stengelloze sleutelbloem <i>Primula vulgaris</i> stengelomvattend havikskruid <i>Hieracium amplexicaule</i> stijf hardgras <i>Catapodium rigidum</i> tongvaren <i>Asplenium scolopendrium</i> valkruid <i>Arnica montana</i> veenmosorchis <i>Hammarbya paludosa</i> veldgentiaan <i>Gentianella campestris</i> veldsalie <i>Salvia pratensis</i> vleeskleurige orchis <i>Dactylorhiza incarnata</i> vliegenorchis <i>Ophrys insectifera</i> vogelnestje <i>Neottia nidus-avis</i> voorjaarsadonis <i>Adonis vernalis</i> wantsenororchis <i>Orchis coriophora</i> waterdrieblad <i>Menyanthes trifoliata</i> weideklokje <i>Campanula patula</i> welriekende nachtorchis <i>Platanthera bifolia</i> wilde gage <i>Myrica gale</i> wilde herfsttijloos <i>Colchicum autumnale</i> wilde kievitsbloem <i>Fritillaria meleagris</i> wilde marjolein <i>Origanum vulgare</i> wit bosvogeltje <i>Cephalanthera longifolia</i> witte muggenorchis <i>Pseudorchis albida</i> zinkviooltje <i>Viola lutea calaminaria</i> zomerklokje <i>Leucojum aestivum</i> zwartsteel <i>Asplenium adiantum-nigrum</i></p> <p><u>Kevers</u> vliegend hert <i>Lucanus cervus</i></p> <p><u>Kreeftachtigen</u></p>
--	--

	rivierkreeft <i>Astacus astacus</i>
--	-------------------------------------

Tabel 4. Tabel 2 van de Ff-wet.

Toelichting tabel 3

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de flora & faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de flora- en faunawet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een

gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig. Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.

Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria:

- 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang¹;
- 2) er is geen alternatief;
- 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

¹

- onderzoek en onderwijs
- re-populatie en herintroductie
- bescherming van flora en fauna
- veiligheid van het luchtverkeer
- volksgezondheid of openbare veiligheid
- dwingende redenen van openbaar belang
- het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
- belangrijke overlast veroorzaakt door dieren
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw
- bestendig gebruik
- uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling

<p>Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB Bijlage 1 AMvB</p> <p><u>Zoogdieren</u> das <i>Meles meles</i> boommarter <i>Martes martes</i> eikelmuis <i>Eliomys quercinus</i> gewone zeehond <i>Phoca vitulina</i> veldspitsmuis <i>Crocidura leucodon</i> waterspitsmuis <i>Neomys fodiens</i></p> <p><u>Reptielen en amfibieën</u> adder <i>Vipera berus</i> hazelworm <i>Anguis fragilis</i> ringslang <i>Natrix natrix</i> vinpootsalamander <i>Triturus helveticus</i> vuursalamander <i>Salamandra salamandra</i></p> <p><u>Vissen</u> beekprik <i>Lampetra planeri</i> bittervoorn <i>Rhodeus cericeus</i> elrits <i>Phoxinus phoxinus</i> gestippelde alver <i>Alburnoides bipunctatus</i> grote modderkruiper <i>Misgurnus fossilis</i> rivierprik <i>Lampetra fluviatilis</i></p> <p><u>Dagvlinders</u> bruin dikkopje <i>Erynnis tages</i> dwergblauwtje <i>Cupido minimus</i> dwergdikkopje <i>Thymelicus acteon</i> groot gaderd witje <i>Aporia crataegi</i> grote ijsvogelvlinder <i>Limenitis populi</i> heideblauwtje <i>Plebejus argus</i> iepepage <i>Strymonidia w-album</i> kalkgraslanddikkopje <i>Spialia sertorius</i> keizersmantel <i>Argynnis paphia</i> klaverblauwtje <i>Cyaniris semiargus</i> purperstreepparelmoervlinder <i>Brenthis ino</i> rode vuurvinder <i>Palaeochrysopterus hippothoe</i> rouwmantel <i>Nymphalis antiopa</i> tweekleurig hooibeestje <i>Coenonympha arcania</i> veenbesparelmoervlinder <i>Bolaria aquilonais</i> veenhooibeestje <i>Coenonympha tullia</i> veldparelmoervlinder <i>Melitaea cinxia</i> woudparelmoervlinder <i>Melitaea diamina</i> zilervlek <i>Clossiana euphrosyne</i></p> <p><u>Vaatplanten</u> groot zee gras <i>Zostera marina</i></p> <p>Bijlage IV HR</p> <p><u>Zoogdieren</u> baardvleermuis <i>Myotis mystacinus</i> bechstein's vleermuis <i>Myotis bechsteinii</i> bever <i>Castor fiber</i> bosvleermuis <i>Nyctalus leisleri</i> brandt's vleermuis <i>Myotis brandtii</i> bruinvis <i>Phocoena phocoena</i> euraziatische lynx <i>Lynx lynx</i> franjestart <i>Myotis nattereri</i> gewone dolfijn <i>Delphinus delphis</i> gewone dwergvleermuis <i>Pipistrellus pipistrellus</i> gewone grootoorvleermuis <i>Plecotus auritus</i> grijze grootoorvleermuis <i>Plecotus austriacus</i> grote hoefijzerneus <i>Rhinolophus ferrumequinum</i> hamster <i>Cricetus cricetus</i></p>	<p>hazelmuis <i>Muscardinus avellanarius</i> ingekorven vleermuis <i>Myotis emarginatus</i> kleine dwergvleermuis <i>Pipistrellus pygmaeus</i> kleine hoefijzerneus <i>Rhinolophus hipposideros</i> laatvlieger <i>Eptesicus serotinus</i> meervleermuis <i>Myotis dasycneme</i> mopsvleermuis <i>Barbastella barbastellus</i> nathusius' dwergvleermuis <i>Pipistrellus nathusii</i> noordse woelmuis <i>Microtus oeconomus</i> otter <i>Lutra lutra</i> rosse vleermuis <i>Nyctalus noctula</i> tuimelaar <i>Tursiops truncatus</i> tweekleurige vleermuis <i>Vespertilio murinus</i> vale vleermuis <i>Myotis myotis</i> watervleermuis <i>Myotis daubentonii</i> wilde kat <i>Felis silvestris</i> witflankdolfijn <i>Lagenorhynchus acutus</i> witsnuitdolfijn <i>Lagenorhynchus albirostris</i></p> <p><u>Reptielen en amfibieën</u> boomkikker <i>Hyla arborea</i> geelbuikvuurpad <i>Bombina variegata</i> gladde slang <i>Coronella austriacus</i> heikikker <i>Rana arvalis</i> kamsalamander <i>Triturus cristatus</i> knoflookpad <i>Pelobates fuscus</i> muurhagedis <i>Podarcis muralis</i> poelkikker <i>Rana lessonae</i> rugstreep pad <i>Bufo calamita</i> vroedmeesterpad <i>Alytes obstetricans</i> zandhagedis <i>Lacerta agilis</i></p> <p><u>Dagvlinders</u> donker pimperlblauwtje <i>Maculinea nausithous</i> grote vuurvinder <i>Lycaena dispar</i> pimperlblauwtje <i>Maculinea teleius</i> tijmblauwtje <i>Maculinea arion</i> zilverstreep hooibeestje <i>Coenonympha hero</i></p> <p><u>Libellen</u> bronslibel <i>Oxygastra curtisii</i> gaffellibel <i>Ophiogomphus cecilia</i> gevlekte witsnuitlibel <i>Leucorrhinia pectoralis</i> groene glazenmaker <i>Aeshna viridis</i> noordse winterjuffer <i>Sympecma paedisca</i> oostelijke witsnuitlibel <i>Leucorrhinia albifrons</i> rivierrombout <i>Stylurus flavipes</i> sierlijke witsnuitlibel <i>Leucorrhinia caudalis</i></p> <p><u>Vissen</u> houting <i>Conegonus oxyrrhynchus</i> steur <i>Acipenser sturio</i></p> <p><u>Vaatplanten</u> drijvende waterweegbree <i>Luronium natans</i> groenknolorchis <i>Liparis loeselii</i> kruipend moerasscherm <i>Apium repens</i> zomerschroeforchis <i>Spiranthes aestivalis</i></p> <p><u>Kevers</u> brede geelrandwaterroofkever <i>Dytiscus latissimus</i> gestreepte waterroofkever <i>Graphoderus bilineatus</i> heldenbok <i>Cerambyx cerdo</i> juchtleerkever <i>Osmoderma eremita</i></p> <p><u>Tweekleppigen</u> bataafse stroommossel <i>Unio crassus</i></p>
--	--

Tabel 5. Tabel 3 van de Ff-wet : Soorten bijlage IV HR (+ Platte schijfhoren) / bijlage 1 AMvB (zie volgende bladzijde)

Bijlage 3; de natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaieren vochtig/nat grasland												
maaieren droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

- Optimale periode voor werkzaamheden.
- Acceptabele periode voor werkzaamheden.
De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.
- Geen werkzaamheden in deze periode.
Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 4. Fotobijlage

Impressie van het plangebied



